

D. D.

IN

EPISTOLAM I JOHANNIS, *EXERCITATIO PHILOLOGICA;*

QUAM,

AB AMPLISS. FACULT. PHILOSOPH.
UPSAL. ADPROBATAM,

PRÆSIDE

VIRO AMPLISSIMO ATQUE CELEBERRIMO,

MAG. JOHANNE J. AMNELL,

GRÆC. LIT. PROFESS. REG. ET ORD.
IN AUDIT. CAROL. MAJ. D. 31 MARTII,
ANN. MDCCCLVIII.PRO GRADU PHILOSOPHICO,
CENSURÆ PUBLICÆ COMMITTIT

REGIUS ALUMNUS,

GUSTAVUS LAURIN, Laur. Fil. GOTHLANDUS.

H. A. M. S.

UPSALIE, Excid. L. M. HÓJER, Reg. Acad. Typogr.

VÅLBORNA FRU
ASSESSORska,
Fru MARGARETA
SVEDENSTJERNA
Född PETRE.

Samt
HÖGÅREBORNA och DYGDÅDLA FRU,
Fru MARGARETA
MARIA HALLGREN
Född WALLWIJK.

Ingen ting kann mer bekymra ett af vördsam årkänsla
intaget sinne, än dä det ser sig utur stånd att till-
börligt å daga lägga sinn tacksamhet för undfångna
vålgerningar. Denna oron har ock jag någon tid inn-
om mig hyft. Allt sedan jag hade den lyckan, att
blifva af EDER, Höggunstiga FRUER, känd såsom hand-
ledare för en kär Son ock Dotterson, har jag ock varit
ett mål för EDAR utmärkta ynnest och bevågenhet.
Hvad under då, om jag, i brist af bättre tillfälle, betjänar
mig af det närvarande, till att någorledes häremot visa
minn ödmjukesta vördnad? Öker EDRA förra vålgerningar,
Höggunstiga FRUER, med gynnsamt uptagande af den-
na minn lilla gofva: så skall utur ett brinnande bröst ståd-
se upftiga till Himmel en nitfull bön för EDAR be-
ståndiga fällhet. Med största vördnad framhärdar
VÅLBORNA och DYGDÅDLA FRUERNES

ödmjukeste tjänare,
GUSTAF LAURIN.

a

MONSIEUR JAQUES MÖHLMAN,

PROPRIETAIRE de MINES.

Voici, Monsieur, le second fruit de mes travaux Academiques, qui vient uniquement paroître au jour par Votre generosité. Il est donc bien juste à mon tour, que je prenne la liberté de Vous le dedier. Mon dessein en est, tel que me le permettent mes foibles talens, à Vous marquer vivement le profond respect, dont mon ame a été penetrée dès le moment, que j'ai eu l'honneur de Vous être connu. Regardez donc, Monsieur, je Vous supplie, ces lignes d'un oeil favorable, & ne prenez pas en mauvaise part, que j'ose Vous temoigner ma très humble reconnaissance. Permettez moi aussi, Monsieur, de Vous assurer, que je ferai toujours mes plus grands efforts d'addresser mes voeux à l'Etre Supreme qu'il veuille Vous combler de ses graces, prolonger Vos jours, & recompenser Vos bontés. Daignez, Monsieur, m'accorder Votre protection à l'avenir, puisque personne ne peut être, ni ne Vous sera plus obligé que moi, qui ai fait voeue d'être toute ma vie avec un profond respect,

MONSIEUR,

Votre très humble & très
obéissant serviteur,
GUSTAVE LAURIN.

Land-hamns Tullnåren
på Gothland,
Herr JOH. JOACH. LAURIN,

Samt
Contoir-Skrifvaren vid st. Sjö-Tullen
dersamma stådes,

Herr ADAM LAURIN,
Mine Käre BRÖDER.

T ill.

Ett. Litet. Tekn. Af. Den. Upriktiga. Kärlek.
Hvartill. Jag.

Så. Väl. Af. Sjelfva. Blodets. Band.
Som. Af. Edra. Välgerningar.

År. Högt. Förbunden.
Tillegnas. Eder. Mine. Bröder.

Desse. Bladen.
Himmelen. Göre. Edar. Lefnad.

Så.
Lycksam. Och. Fornöjelig.

Som.
Den. Kärlek. Och. Tillgifvenhet.

År.
Ren. Och. Ständig.
Hvarmed. Jag. Förblifver.

EDÄR.

Trogne Bröder,
GUSTAF LAURIN.

Sūv Θεῶ.

§. I.

IN CAP. I.

OHANNEM, τὸν τὴν Ζεβέδαιον (νικὸν,) Jacobi Apostoli fratrem α), qui τὸ Ευαγγέλιον, h. e. historiam CHRI-
STI, consignavit, esse hujus, quam explanare B. c. D. adgredi-
mur, Epistolæ auctorem, præter-
quam quod veritas est, unanimi
Ecclesiæ veteris consensu firma-
ta β), insuper ex collatione utriusque illius scripti vel
in ipso limine cuivis patebit. Nempe, qui historiæ Evan-
gelicæ telam sic orditur: Εὐ αὐχῆν ὁ λόγος, κ. τ. λ.
non multo aliter hasce suas incoat literas: Ο ἦν απ' αὐ-
χῆν, κ. τ. λ. v. 1. Sunt quidem, qui phrasin hanc epi-
stolographi nostri απ' αὐχῆν de incunabulis prædicatio-
nis Evangelicæ accipient γ); sed quamquam haut dissite-
A mur,

α) MATTH. IV. 21. MARC. X. 35. β) EUSEB. Hist.
Eccl. L. III. cap. 24. γ) ARTEMONIUS in initio Evang.
S. ti Job. restituto, pag. 347 & 382. ut & SCHOETTIGEN.
in Horis Ebr. p. 1053.

mur, alias nonnunquam ἀρχὴν sumi hoc sensu, (cfr. C. II. 24. Luc. I. 2. & Joh. XVI. 4.) quin tamen heic idem designet, ipse loci contextus obstat, quippe qui satis aperite prodit, τὸ ἀπὸ ἀρχῆς idem esse, quod ἐν τῷ αἰῶνι, Hebr. οὐλίον, quo significatu occurrit etiam II. Thess. II. 13. coll. cum Eph. I. 4. II Tim. I. 9. & I. Cor. II. 7. Unde pariter constat, supervacaneam fuisse JAC. ALTINGII operam, qui, (judice WOLFIO in *Curis Crit.* ad h. l.) subtilius, quam verius, discrimen admisit inter τὸ ἀπὸ ἀρχῆς h. l. & τὸ ἐν ἀρχῇ JOH. I. 1. δ). Utraque enim ἔνσι hisce locis idem omnino denotat. Nec vero observavit Altingius, præpositionem ἀπὸ non semper indicare terminum a quo; id quod, præter loca superius adlata, Matth. XXV. 34, & multa alia satis superque edocent. Ceterum notamus, hoc v. 1. multum loci datum esse pleonasmis: & quidem primum pronominis relatio, quod ante singula periodi membra non sine emphasi repetitur; quod v. 3. secus fieri videmus. Deinde pleonasmus est nominum in phrasibus: Εῳδάμαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν sola enim verba ἔργα & ψηλαφῶν rem eamdem, minori licet cum pondere, denotassent, uti v. 3. & Luc. XXIV. 39. Præterea videtur heic Sacer Scriptor πλεονασμῶς adcumulare phrases, a pluribus iisque diversis petitas sensibus, sed idem propemodum inferentes; quod tamen frustra neutiquam factum, sed ad majorem certitudinem dictis conciliandam. Videlicet externorum sensuum fallacia nos admonet, ne quomodocunque rem perceperis contenti simus, sed plures simul sensus, si fieri possit, in auxilium adhibeamus. Itaque Apostolus adseverat, se non auditus solum ea, quæ scriberet, sed vidisse etiam, idque non alienis, sed suis ipsius oculis; quin & vidisse adtentius, id quod argunt

guunt emphatice juncta συνώνυμος ἐωράκημεν, ἐθεασάμεθα· neque id modo, sed & manibus palpasse. (Cui loco similissimus est quod ad sensum, qui infra occurrit C. IV. 14.) Et, ne quid desit ponderis, v. 1 & 2 iteratur mentio τῆς ζωῆς, τῇ ἐωράκεναι, τῇ φανερωθῆναι, &c. Neque alias desunt ap. JOH. id genus pleonasmi. vid. C. II. v. 11. &c.

O' λόγος τῆς ζωῆς, v. 1. i. e. ὁ λόγος ὁ ζῶν, vel certe ὁ ζωοποιῶν, nobis est CHRISTUS Θεός θραύπος ex more loquendi Johannæo, & initio Evangelii, & in hac Epist. Cap. V. 7. Porro, quem v. 1. vocat λόγον τῆς ζωῆς, v. 2 ζῶν adpellat. (conf. Joh. XI. 25. & XIV. 6.) ita quidem, ut, dum Epistolographo nostro dicitur αὐτὸς ἀρχὴς ἔνεστι ὁ λόγος τῆς ζωῆς, itemque quod η̄ ζωὴ η̄ αἰώνιος η̄ πρὸς τὸν Πατέρα, omnino dicatur idem, quod dixit Evangelista: Εν αὐτῷ η̄ ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦρ πρὸς τὸν Θεόν. - - - ἐν αὐτῷ ζωὴ η̄, κ. τ. λ.

Ad v. 2, præter πολυτύπετον, observamus πλεονεκτοὺς articuli, κατ' ἔμφασιν s. majoris distinctionis gratia geminati ante voces ζῶν αἰώνιον. quum abesse possit & soleat posterior articulus; immo vero uterque absit infra Cap. III. 15.

Demum, quod ad ordinem spectat longioris hujus periodi, primos tres versus comprehendentis, monemus, incipiendum esse a verbo Απαγγέλλομεν v. 3. hunc in modum: Απαγγέλλομεν ιμᾶν (τέτοι.,) ὁ η̄ αὐτὸς αὐτοῖς, ὁ αἰκησάμεν κ. τ. λ. περὶ τὲ λόγῳ τῆς ζωῆς. i. e. απαγγέλλομεν ιμᾶν τὸν λόγον τῆς ζωῆς, ὃς η̄ αὐτὸς αὐτοῖς, ὁ αἰκησάμεν, κ. τ. λ. Deinde cum v. 2. incipere parenthesin, atque una cum eodem tenuire. Voces enim, quæ initio v. 3. occurrunt, ὁ ἐωράκη. η̄ αἰκησάμεν, ob longiorē digressionem, v. antec admissam, ab Apostolo repetuntur ex v. 1, ut sic subsequentium cum eo connexionem, per parenthesin interuptam, ostenderet luculentius. Paullo aliter dispositus invenies hunc locum a

CHR. SCHOETTGENIO in nupera N. F. Gr. editione; ubi voces, ὁ ἐργασ. καὶ αὐτον., απαγγ. νῦν, eadem cum proxime antecedentibus parenthesi minus recte includit: quod quidem an studio factum, valde dubitamus, quum in distingvendis locis aliis, huic nostro similibus, suum nobis addere calculum videatur. Conf. in laud, Edit. Joh. I. 4. - 9. & 1 Cor. VIII. 1 - 4.

V. 5 notatu digna erit ἔξεργασία illa, alias itidem Apostolo nostro familiarior, qua, ex more Hebreorum, quid valde adfirmaturus, verbis positivis subnectit negationem contrarii; uti h. l. O Θεὸς φῶς ἐστι, καὶ σκότος ἐν αὐτῷ εἰν φῶς ἐστιν ἀδεπτία. Cujusmodi forma dicendi mox occurrit versibus 6 & 8. ut & infra C. II. v. 4. 9 & 10. II. 27. 28. C. IV. v. 2 & 3. 6. 7 & 8. C. V. v. 12. Adde ex Evang. Joh. C. I. 3. 20. Rom. IX. 1. &c. præter exempla V. T., e quibus adlegasse satis fuerit I Sam. I. III. Ps. XXXIX. 10. 13. Ceterum per τὸ φῶς h. l. intelligit Apostolus, quidquid præclarum & perfectum, ac, vi oppositionis, per τὴν σκότον, quidquid imperfectum sit atque labi obnoxium, adeoque a natura DEI O. M. alienissimum: uti frequens admodum Sacris Scriptoribus est metaphorica hæc τὰ φωτὶς & τὰ σκότες acceptio. vide Eph. V. 8. II Cor. VI. 14. & loca horum similia. Neque vero multum ab his recedit, qui sequitur, locus C. II. v. 8. 9. 10. 11. ubi καὶ σκότῳ summam hominis, gratie Div. lumine non collustrati, miseriam atque ineptitudinem ad bona quævis; & τὸ φῶς, e contrario, illuminati gratiaque Div. instructi hominis propensionem ad satisfaciendum legi Dei, haut obscure innuit. cfr. Rom. XIII. 12.

V. 6 & 7 νομονοίας ἔχει idem, quod alias τὸ νομονούσιον. Nimis indulget saepiuscule noster ejusmodi periphrasibus ope verborum ἔχει & ποιεῖ, quæ, cum casu nominum juncta, circumloquuntur verbum aliud. Addé præced.

ced. v. 3 & seq. v. 8. itemque C. III. 4. 8. ubi ἀμαρτιῶν
ἔχειν, aut ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν, vice τῆς ἀμαρτίαν, quod
inter hæc pariter frequentatur C. I. 10. III. 6. 8. 9. Refer
huc itidem usum verbi substantivi cum participio: C. IV.
12. οὐ αγάπη τετελεσμένη ἔστι pro τετελέωται οὐ αγάπη,
v. 17. 18. cfr Apoc. I. 18. ξῶν ἐμι, pro ξῷ. Nempe ita
loqui amant Græci: ἐμι, ην, ἐγενόμην, ἐσμαι ποιῶν,
conjugatione quadam periphrastica. Poterit etiam refer-
ri inter formas periphrasticas τὸ ἑαυτὸν πλανᾶν, I. 8. pro
quo plerumque alias scribitur πλανᾶν, errare; nisi
quod ἐμφατικώτερος hic locus oportune sese refert ad hos,
qui ipsi sese in errorem induxerint, non decepti ab aliis.

V. 10, non multa variatione admissa, repetitur i-
dem, quod v. 8 modo dixerat Apostolus; cui, in primis
ubi rem tractat gravioris momenti, esse in deliciis ἐξε-
γαγοῖαν pariter & pleonasticam membra alicuius ἐπανα-
ληψιν, frequentia arguunt exempla tum Evangelii, tum
hujus Epistolæ: id quod observavit dudum B. MART.
LUTHERUS, cujus vide in hanc epist. comment. posth.
cfr I Joh. II. 13 & 14. &c. Sed & faciunt huc, quæ su-
pra ad v. 5 adlegavimus, exempla ἀντιθέσεως seu nega-
tionis contrarii, haut absque singulari pondere redun-
dantis. Neque enim solummodo pleonasimum involvit
facta subinde repetitio eorumdem verborum, sed & ipsa
variatio; cujus quidem ubertorem in modum magnaue
cum emphasi πλεοναζόντες exemplum est I Joh. II. 11. ubi
τὸ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἔιναι, quod præcedit, insigni varletate
declarant &, quod ad sensum, repetunt ea, quæ se-
quentur.

§. II.

IN CAP. II.

Vers. 3 & 4. Τὸ τὸν Χριστὸν ἐγγνωκέντα non qualem-
cunque cognitionem veram, sed salutarem Christi noti-
tiam, cum vera fide atque amore Dei conjunctam, im-
portat,

portat; id quod luculentissime patet ex subsequ. v. 5. nec non ex C. III. 6. &c. ubi hæc δῆστις æquivalet τῷ ἔιναι ή μένειν εἰς Χριστῶν. Cfr. Cap. IV. 7. 8. Idem valet de τῷ ἔωφεν κένας τὸν Θεόν, quod C. III. 6. συνωνυμικῶς jungitur τῷ ἔγνωκένει. Videl. τὸ ἔρειν figurate notat intelligere, pendere, itemque, prægnanti sensu, exactius quid non visse vera & viva cognitione, eaque cum amore conjuncta. cfr. III Joh. v. 11. & Evang. XIV. 7.

Per ἐντολὴν παλαιὰν v. 7. innuitur præceptum de mutuo hominum amore, sq. v. 9, 10 & 11 expressum; utpote quod non tantum ratione habita primæ originis, (quum naturæ hum. a Sapientiæ Conditore insitum sit ille amor,) verum etiam respectu legis moralis, repetitæ per Mosen atque Israëlitis traditæ, *vetus* merito est dicendum. Hinc τὸ ἀπ' ἀρχῆς h. l. respiciet vel ipsa naturæ humanæ Incunabula, vel certe promulgationem legis Sinaiticam, ad quam non incommodè referentur proxime subsequentia: H. ἐντολὴ ή παλαιά ἐστι οὐ λόγος, οὐ ηὔστατε ἀπ' ἀρχῆς. Ubi per τὸν λόγον legem Mosaiicam hoc lubentiores intelligimus, quod ipsa subinde etiam alias dicitur דבְרֵיכֶם seu λόγοι. Vid. Deuter. IV. 13. & V. 19. Heic autem dedita opera λόγου ἐγκώσιος efferre videatur Apostolus, universa legis præcepta in unum quasi colligens. cfr. omnino Rom. XIII. 9. & Gal. V. 14. Neque illi explicationi τῇ ἀπ' ἀρχῆς obstat, quod dicit heic Apostolus: οὐ (ἐντολὴν) ἔρχετε οὐ (λόγον) ηὔστατε quam legem vos tenuistis, vos audiistis; quasi jam non respiceret ultra ætatem eorum, ad quos scribit in præfensi: hanc enim dicendi formam non tam, qui tunc erant, homines, quam maiores eorum designare, ex locis aliis constat. v. Joh. VI. 32. &c.

V. 8. Quod præceptum *vetus* modo dixerat, mox *novum* adpellat, puta non eodem, sed diverso respectu. Etenim ναῦνη ἐντολὴ h. l. dicitur præceptum, per se quidem

dem vetus, notumque antiquitus, sed denuo inculcatum a Christo ac restitutum, quum Judæi ante tempora nati Messiae penitus pervertissent idem illud atque obliterassent; vide Matth. V. 21, seqq. 38, seqq. 43, seqq. C. XV. 3. sq. Quare etiam antiquissimam hanc legem Div. de amore aliorum hominum, quam a spuria Rabbinorum interpretatione vindicatum lerat, novum a se traditum præceptum ipse Servator adpellat Joh. XIII. 34.

V. 12. Compellationem illam *Tenvia ad parvulos s. pueros & puellas* restringunt non pauci cum CHR. SCHOETT-GENIO ^{a)}. Sed vero potiori jure alii ad cuiuscunque ætatis Christianos latissime extendunt Græcam vocem; quomodo & JOHANNES passim alias *τεκνία εὐτέ & παιδία* adpellat eos, ad quos scribit, cfr C. II. 1, 18 & 23. C. III. 7 & 18. IV. 4. & V. 21. Ita saepius in S. Cod. Gr. Christus & Apostoli *τεκνία & diminutive τεκνία*, itemque *νήσις*, vocant discipulos atque auditores suos, (in primis, quos ipsi ad fidem perduxerunt,) tamquam sibi dilectissimos, quosve filiorum instar paterno prosequerentur amore: Cfr Joh. XIII. 33. Gal. IV. 19. I Pet. V. 13. & ad Philem. v 10. Et certe *τεκνίων* adpellatio latius hec patet, estque generis instar, ad quod, speciali inductione, versibus prox. seqq. referuntur Christiani homines unius cuiusque ætatis, & provectionis, & mediæ, & adhuc tenellæ; seu *Πατέρες*, (i. e. *Seniores*, quos honoris causa Patres nominare mos fuit,) *νεανίους & παιδία*. Neque tamen diffitemur, Apostolum, Christianorum, ad quos scribit, tres constituentem classes, quibus a diversis ætatis imposita sunt nomina, eadem opera heic vel maxime respicere ad majores factos aut minores in doctrina pariter & vita Christiana progressus. Sic v. g. quando dicuntur *οἱ νεανίους*, (utpote *ἰσχυροὶ οὗτοι*,) *νε-*

^{a)} In novo Lex. N. T. ad voc. *Tenvia* n. 2.

γιννένεται τὸν πονηρὸν, manifesta est translatio virium, quae medium adultioris juventæ florem comitantur, ad spirituale robur fidei ac maturioris Christianismi. Itaque facile inter se conciliandi nobis videntur HUGO GROTIUS & J. CHRIST. WOLFIUS, quorum ille β) ad disperas in Christianismo profectus, hic γ) ad ætates refert factam l. c. senum, juvenum puerorumque mentionem. Nihil enim vetat, quo minus heic una cum proprio acceptis atatum vocabulis consistere possit allegoricus ad fidem vitamque Christianam respectus.

V. 16 Τὸ ἐν τῷ Πατρὶς ἔνει vel ἐκ τῷ Θεῷ, quodque huic oppositum est, ἐκ τῷ κόσμῳ ή ἐκ τῷ διαβόλῳ ἔνει, phrases sunt JOHANNI sollemnes & tantum non propriæ. Cfr C. III. 8. 10. IV. 3. 4. 5 & 6. V. 19. III Ep. v. 11. itemque Evang. C. VII. 17. VIII. 44. 47. XV. 19. XVII. 14. Reter huc etiam τὸ ἐκ τῆς αἰλυθέρας ἔνει, infra c. III. 19.

Vers. 18 bis legitur: *Ἐχάρη ἄρτα ἐστι σενσος εστι: ultima jam mundi ætas agitur. Quod exstat Gen. XLIX. 1. בְּאַחֲרַת הַיָּמִים reddunt LXX Interpr. ἐπ' ἐχάρων τῶν ἡμέρων & sensus est: postero tempore, sequutura etate, sive, uti loquitur Paulus 1 Tim. IV. 1, ἐν ὑσέροις καιροῖς. Sic in prophetia Joëlis, quam adlegat Petrus Act. II. 17, αἱ ἐχάραι ἡμέραι sunt tempora nati & manifestati Messiae, s. N. Fed. ætas; haut secus atque Hebr. I. 1, sq. & I Pet. I. 20. Itaque nec phrasis: *Ἐχάρη ἄρτα ἐστι*, necessario designabit novissimum prorsus atque supremum hujus mundi diem, sc. tempus omnium proxime antegrediens ipsam consummationem seculi. Άρτα autem l. c. idem est, quod parallelis locis χρόνος, καιρός, ἡμέραι quo sensu & alias apud hunc nostrum occurrit. v. Joh. IV. 21 & 23. Placuit*

β) Vide ejus Comment. ad b. l. γ) In curis Philot. & Crit. ad l. v.

cuit quidem laud. SCHOETTGENIO ^{δ)}, locum hunc Ita convertere: tempus periculorum est; quo scil. respubl. Judaica inclinat. Etiam si vero non inficiamus omnino, per ἐχάτην ἡμέραν haut incommodè aliquando intelligi posse extrema reip. Judaicæ tempora, nulla tamen nos adigit necessitas, ut heic loci eamdem explicandi viam ingrediamur, aut Græcum ἐσχάτος cum laudatoī Philologo Latine reddamus *pessimus, periculosus*. Nihillo autem fecius, quod ad rem ipsam adtinet, non multum ab eodem discedimus; quin immo largimur, loco huic nostro opportune tribui quamdam periculi notionem, quæ vero potius ex ἀραι, quam ex addito ἐσχάτος, pendere nobis videtur. Sic Joh. XII. 27. & Marc. XIV. 35. ἀραι, κατ' ἔμφασιν, tempus indicat non qualecunque, sed ærumnosum, periculosum; quale plenius alias nuncupat Johannes noster ὥστε τὴν πειρασμόν, Apoc. III. 10. Neque sic tamen ἐσχάτην ὥστε necessario & constanter connotare discriminis quid, colligimus ex II Tim. III. 1. ubi ἐσχάτους ἡμέραν & χαλεποὶ καιροὶ ita distingvuntur, ut bi illarum sint quoddam adjunctum.

Ἀντίχριστοι ibid. generaliori sensu sunt quilibet doctrinæ de Christo Θεων Γεώπων adversarii, aliorumque deceptores. Cfr v. 22 & 26, ubi ὁ ψευστος & ὁ πλανῶντες alii non sunt ab ἀντίχριστοι. uti neque alii sunt ὁ ψευδοπροφῆται, C. IV. 1. coll. cum 3. Similiter II Ep. v. 7. λοδονυμεντα exsistunt ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος.

V. 21. Πᾶν ψεύδος ἐκ τῆς αληθείας ἐν ἐστι, pro ἐδὲ ψεύδος ἐκ τ. α. ἐστι. Quam quidem scribendi rationem non Hebrais solum, sed & Græcis auctoribus fuisse in usu, ostendere nititur C. S. GEORGIVS ^{ε)}. Ceterum hac forma nihil frequentius, ut reliquis amanuens-

B

fibus

^{δ)} Confer Lex. in N. T. ad voc. Εσχάτος n. 3.

^{ε)} Vindiciarum pag. 315.

sibus sacris, ita JOHANNI. Sic Joh. VI. 39. πᾶν -- μή, pro μηδέ & I Joh. III. 6. 9. 15. Apoc XXII. 3. XVIII. 22. πᾶς εί, πᾶν εί, πᾶς εί μή. Neque tamen negativa constanter subsequitur τὸ πᾶν, quin, eodem sensu, præmititur aliquando. Vide Apoc. VII. 16. IX. 4. XXI. 27. ubi εὐδεί πᾶν, εί μή πᾶν, nullum, seu nihil. At simul tenendum, posteriori huic formæ non semper eum, quem diximus, competere significatum: ita MATTHÆO quidem C. XXIV. 22. εί πᾶσα σάρξ est nullus homo; sed C. VII. 21, alio plane sensu, εί πᾶς οὐ λέγων μοι, κύριε, non unusquisque &c. quo pertinet etiam I Cor. XV. 39. εί πᾶσα σάρξ non omnis caro. Verbo denique monendum, nostrum illum locum in metaphrasi vernacula propius, quam linguae patriæ fert genius, nec sine εμφιβολίᾳ, sic reddit: ALL lôgn är ICKE af sanningen; quem liberius alias & longe convenientius eadem ḡnōis convertatur. v. c. II Petr. I. 20. ΠΑΣΑ προφῆται γραφῆς idias ἐπιλύσεως ΟΤ γνεταν. INGEN prophetia i skriftene sker af egen utläggning.

V. 22. --- Αργόμενος, οὐτι ἐκ ἔστι κ. τ. λ. Post verbum negandi negativa insuper sequitur particula; quomodo & alias adsolent Græci negationem κατ' ἔμφασιν iterare. Cfr. Luc. XXII. 34. &c.

V. 25. Αὐτὴν ἐσὶν η ἐπαγγελία, ην αὐτὸς ἐπηγγείλατο ήμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. pro τοτέ ἐσιν, οὐ ἐπηγγείλατο. (juxta verbum redundantē κατ' ἔμφασιν cognato nomine. cfr. C. V. c. 10. 16.) Quippe heic μετωνυμίας ἐπαγγελία est τὸ ἐπηγγελμένον seu res promissa, vita scil. eterna: quemadmodum Luc. XXIV. 49. & Act. I. 4, sq. ἐπαγγελία τῇ πατρῷ dicitur Spiritus S. a Patre promissus; alias item πγεῦμα τῆς ἐπαγγελίας, Eph. I. 13. quodque, mutata vice, eodem sese refert, ἐπαγγελία τῷ πνεύματος, Gal. III. 14. Nempe non una forma term. abstractus frequentatur vice concreti. (Refer hoc item, præter alia com-

complura Johannis nostri, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. C. IV. 6. pro: τὸ πνεῦμα τὸ ἀληθινὸν καὶ τὸ πλάνον. quod quidem postremum occurrit I Tim. IV. 1.) Ceterum, quum regulariter & ordinarie scribendum heic fuisset: αὐτη̄ ἐστὶν οὐ ἐπαγγελία, — οὐ δὲ οἰωνίος, immutata sollempni structura collocantur postrema vocabula (τὴν δὲ τὴν αἰ.) in accusandi casu, cui locum dat intercedens verbum ἐπαγγέλλεσθαι. Nec vero rarius hoc atque extraordinariorum regimen a Gr. lingvæ genio atque usu profanorum abludit, vide HESIODI Egy. καὶ Hym. v. 31, 32. 36. 206.

V. 27. Καὶ υἱοῖς τὸ Χριστοῦ ὁ ἐλάβετε ἀπ' αὐτῶν ἐν ὑμῖν μένεται. Est in hujus periodi membris admissa metathesis, eaque nec profanis auctoribus inusitata. Ordo hic est: Καὶ μένεται ἐν οἷς τὸ Χριστοῦ, ὁ υἱος ἐλάβετε ἀπ' αὐτῷ. vel certe, structura Atticis scriptoribus familiaris, καὶ οὐ Χριστοῦ υἱοῖς ἐλάβετε ἀπ' αὐτῷ, ἐν οἷς μένεται. quam posteriorem construendi viam si ingressus fueris, insigniori cum pondere & majoris distinctionis ergo redundabit articulus ante Χριστοῦ puta per quod, propheticō dicendi genere, ipsum Spiritum S. intelligit Θεοπνευστός ille N. F. vates. cfr Joh. XIV. 26. Itaque non est, quod τὸ Υἱοῖς vel heic, vel prae. v. 24, accipiamus, quod solent alii, pro nominativo absolute posito, qui tantumdem valeat, atque καθ' υἱοῖς, seu ad vos quod adtinet.

§. III.

IN CAP. III.

C. III. v. 1 & 2. Τέκνα Θεοῦ κληθήσονται & ἔναις unum sunt idemque. Addeſis Apoc. XI. 8. XIX. 11. 13. itemque Matth. V. 9. 19. & Luc. I. 32. ubi οὗτος οὐψίσθησται, οὐδὲ θεσθεται, οὐδὲ θεσθενται, &c. non aliud est, quam ἔσαι, ἔσονται. Erunt, quod dicuntur; & sui nominis mensura

ram explebunt. Nec multo aliter Græci profani. vide
HES. E. ἡ H. v. 140. 158.

V. 18. Μή αγαπῶμεν λόγω, αλλ' ἔργῳ i. e. μὴ μόνον λόγῳ, αλλὰ ἔργῳ. Vei etiam: non tam verbo, quam re potius. Ita & alias Johannes, Ev. C. VII. 16. & XII. 44. Nec diversæ indolis est Paulinum illud I Cor. I. 17. &c.

V. 22. Τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον τῷ Θεῷ ποιεῖν. i. e. τὰ τῷ Θεῷ ἀρεστά, (quorum hoc etiam Johanni est in usu Evang. C. VIII. 29.) adverbio illo ἐνώπιον, cum suo casu, datum circumloquente. Sic Apoc. XV. 4. προσκυνεῖν ἐνώπιον τῷ Κυρίῳ quod passim alias effertur προσκυνεῖν τῷ κύρῳ, itemque τὸν κύρον προσκυνεῖν. Adde Act. VI. 5. & Hebr. XIII. 21. Qua quidem in phrasī, ad imitationem τῆς formata, adeste Hebraismum hautquaquam obscurum est; habentque Græci scriptores N. F. præeuntes sibi τὸν ὁ Gen. XVII. 1. &c. (Εὐαρεστὸν ἐνώπιον τῷ Θεῷ.) qui vero etiam locis aliis periphrasi abstinent; v. c. Θεῷ ἐναρεστὸν, Gen. V. 22.

§. IV.

IN CAP. IV.

C. IV. 1. Ερχεθαι εἰς τὸν κόσμον, ἐξέρχεθαι, εἰσέρχεθαι, passim occurrit uti heic & II Joh. v. 7. de falsis doctoribus, ita alias de veracibus; cfr Joh. VI. 14. &c.

V. 5 & 6. Τίνος ἄκεν non simpliciter est quem auſcultare, sed, ἐμφατικότερη notione, quod solent discipuli, magistros suos horumque dogmata studioſe ſectari; vel certe διέτο cui audientem eſſe, atque habere fidem: cfr Joh. VIII. 46, sq. &c. Neque eſt, quod ex pari significatio- ne τῷ γρῳ Hebr. vim iſtam Gr. vocis arceſſamus; quum ſimiliter adhibuerint τῷ ἄκεν DIOG. LAERTIUS, PLUTARCHUS, LIBANIUS, ARRIANUS, cet.

V. 17. Ev τοτῷ (subaudi τῷ μέσῃ, quod exprimitur II Cor. III. 10. & IX. 3.) τετελείωται ἡ ἀγάπη (τῷ Θεῷ, five

sive ἦν ἔχει ὁ Θεός· quod repete ex v. 9 & 16. nam v. demum 18 & seqq. de hominum viciissim in Deum amo- re loqui incipit noster.) μεθ' ἡμῶν. idem quod ἐν ἡμῖν, v. 9, 16. hoc autem pro ἐis ἡμᾶς· (Rom. V. 8.) quae haut infrequens est harum præpositionum ἐναλλαγὴν. Sic μετά τίνος heic est in s. erga quem, non secus ac I Cor. XVI. 24. Η ἀγάπη μετά πάντων ὑμῶν· & II Cor. XIII. 13. ἡ ἀγάπη τῇ Θεῷ μετά πάντων. i. Que proxime se- quuntur in eodem hoc commate, cum antecedentibus hunc in modum jungimus: Η μεθ' ἡμῶν ἀγάπη τετε- λεωται ἐν τέτω, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐσμεν, καθάς ἐπεῖνος ἐσι- vocibus, ἵνα παρέξοισαν ἔχομεν ἐν τ. ἡμέρᾳ τ. κρίσεως, parenthesis inclusis; quod ni fiat, minus apertus erit huj. commatis sensus, quemadmodum & in eo exponendo abiare in diversa interpretes α). Neque est, quod re- cedamus heic a trita acceptance ἡμέρας τῆς κρίσεως, quæ κατ' ἔξοχὸν tempus designat extremi iudicii, s. τὴν ἔχα- την ἡμέραν μεγάλην, cuius in Evang. & A- pocal. saepius meminit JOHANNES; cuius itidem supe- rior locus in hac epist. c. II. 28. præsenti parallelus o- mnino est. Quod enim hic est παρέξοισαν ἔχειν ἐν τ. ἡμ. τῆς κρίσεως, illuc est ἔχειν παρέξοισαν, ὅταν Φανερωθῇ (pu- ta Χριστὸς ὁ κατηνόης,) καὶ μηδὲν αὐτῷ ἐν τῇ παρεξοίσαν αὐτῷ. Nempe de Christo ubi prædicatur ἡ παρεξ- οίσα, plerumque est ad judicium adventus. v. g. I Thess. II. 19. III. 13. IV. 15. Adde ex II Petr. III. 12. παρεξοίσαν τῆς τῇ Θεῷ ἡμέρας, h. e. presentiam diei novissimi. Ceterum non negamus, accipi aliquando etiam τὴν κρίσιν de civilis cognitione causæ, & judicio humano: quod, quia non raro adversum Christianos primitivæ ecclesiæ ab hosti- bus instituebatur, heic loci intellectum volvere quidam interpretes; quibuscum ut factamus, nulla evidentior ra- tio urget.

V. 18.

α) Cfr varior. ad b. l. adnot. in Critic. Sacr. T. VIII.

V. 18. Φόβος δὲ ἐστιν ἐν τῇ αὐγάπῃ. n. r. λ. Hæc, & quæ per ἔξεγος lœv eodem hōc versū subjiciuntur, generaliter posita γνωμῶν instar, non omnino nullum cum antecedentibus nexus habent; quin respicere merito censemebuntur φόβοι τῆς κρίσεως, de qua mentio præcessit v. 17. h. e. judicij extremi æternæque penæ metum, a quo immunis evadat, qui sibi conscius est & conciliati sibimet per Christum Divini amoris, & amoris suii in Deum pariter atque homines. cfr, quæ sequuntur ad calcem capit. Atque sic τῇ παρέγγελᾳ, i. e. HESYCHIO interprete, τῇ ἀδείᾳ, fiduciae intrepidae, v. 17, opponi videtur ὁ φόβος v. 1q.

§. V.

IN CAP. V.

C. V. 1, seqq. Posteaquam in superioribus ex Diuino in nos amore officium de τῷ ἀδελφῷ, (i. e. homine quilibet alio,) diligendo deduxit noster, iam demum ad peculiarem illum, quo τὰ τένατα τῷ Θεῷ v. 22, seu Christiani invicem sese amplecti debent, amorem ita transītu facto, hunc pariter ex eodem fonte illo derivat. Argumentum Apostoli hoc est: *Quicunque amat genitorem, amet quoque neccle est genitum ab ipso: Ast omninis, qui credit, ex Deo natus est;* Ergo. Hæc propositiones plene quidem, sed, quod in oratione sæpe fit, mutato ordine, nostro hoc loco occurunt; ita, ut minorem subsequatur major, ipsa conclusione v. 2. sat: luculentier formata.

V. 4. Πᾶν τὸ γεγενημένον ἐκ τῷ Θεῷ, (subaudi τέλον) ex superioribus; aut certe ἐναλλαγήν admitte neutrius pro mascl. πᾶς ὁ γεγενημένος, v. 1. quemadmodum & alias scribere amat noster: cfr h. Ep. C. I. 1. Ev. III. 6. VI. 37. 39. XVII. 2.) μηδὲ τὸν κόσμον. i. e. interprete qui-

quidem CHR. SCHOETTGENIO in Lex. N. T., *Judeos* horumque errores vincit; quo sensu & alias in hac Ep. c. III. 1, 13. IV. 3, 4, 5. (haut secus ~~etiam~~ in Evang. JOH. passim,) nomen κόσμος accipit laud. Philologus. At vero, quemadmodum locis modo citatis magis forsan conveniet trita illa τὸς κόσμος notio, qua homines designat impios, s. qui nihil coeleste sapiunt; (præter unicum, C. IV. 3. ubi ἐνειλῆται τῷ κόσμῳ ferme πλευραῖς positum videri possit pro simplici ἐνειλεῖ, existere: haut multo alter, ac profanis in usu est, τῷ ἐνειλεῖ abundantiter adneter, ac profanis in usu est, τῷ ἐνειλεῖ abundantiter adneter τὸ ἐπί γενεῶν aut simile quid. v. HES. E. ḥ. H. v. II. sq.) ita neque præsenti imprimis loco satis apta erit SCHOETTGENIANA interpretatio; quippe cuius ἀντίλογοι (nam illi, inquit L. c., contra quos Joannes ibi disputat, *Judei erant*,) vix satis firmo nititur fundamento. Immo vero τὸς ἀντριχεῖς s. Christi adversarios, quos passim in h. Epist. redarguit noster, apostatas suisse, ex ipso Christianorum cœtu egressos, haut obscure inuit C. II. 18. 19. Nec vero huj. l. contextus arctiorem istam τὸς κόσμος acceptancem admittere nobis videtur. Quippe tradenti Apostolo, ὅτι αἱ ἐντολαι τὸς Θεοῦ βαρεῖαι εἰναι εἰσι, (v. 3.) satis non fuit dixisse, quam facile regenitus homo, de præceptorum Div. observatione sollicitus, sola, quæ sibi Judaismus objecerit, impedimenta, ope fidei, supereret; qum multa etiam adsint alia non leviora, quæ obstaculo esse possint. Itaque κόσμον heic loci latiore, eoque S. scriptoribus Gr. familiari accipimus sensu; & quidem μετωνυμικῶς pro quovis offendiculo, quod Christianismi stadium decurrentibus objicit labes hujus vitæ & implorum hominum malignitas: seu pro omni eo, quod supra c. II. 15, sqq. refertur inter τὰ ἐν τῷ κόσμῳ (ἐκ τῷ κόσμῳ) ὄντα· cujusmodi sunt οἱ ἐπιθυμίαι τῆς σαρκός, οἱ ἐπιθυμίαι τῶν ὑφενταλμάνων, οἱ οἱ αἰλαγούσεις τῷ βίᾳ uno verbo: ἐπιθυμίαι τῷ κόσμῳ, v. 17. De cete.

cetero observandum, τὴν νίκην in seqq. verbis huj. comm. non formaliter, ut vulgo alias, pro victoria, sed potius causaliter pro victrice, (τῇ πίστῃ,) vel pro victoriæ quodam instrumento medioque, accipi; quæ μετανομάσια alias itidem nostro scriptori est familiarior. Refer huc, (præter huj. Ep. I. 2. V. 20.) Joh. III. 19. ubi τὴν κρίσιν per causam condemnationis, & XI. 25. ubi τὴν αἰνέσασιν καὶ τὴν ζωὴν per causam utriusque exponere fas erit. Id vero singulare habet locus ille noster, quod post term. abstractum, pleonātmo admodum emphatico, exprimatur ipse concretus, cujus vicem heic obit etiam prior ille: η νίκη η νικήσασα.

V. 18. Ο πονηρὸς (idem, qui ὁ διάβολος C. III. 8, passimque in N. F. πονηρὸν πνεῦμα. cfr C. II. 13. 14. & Eph. VI. 16.) ἐχ ἀπτεται ἀντε. non tangit eum. Μείωσις est, qua significatur: nec minimum lēdere ipsum poterit. Ceteroquin, ut ferme sono, ita sensu, ad finis sunt ἀπτεται, iαπτεν, βλαπτεν. quare sunt, qui χεῖρας ἀπτεται HOMERI & HESIODI interpretentur ἀβλαβεῖς, illæsas manus, (queis noceri facile non possit,) invictas. Neque fere aliud intelligunt, qui reddunt: manus non tangendas; nedum, puta, superandas, seu quas nemo vel tantillum possit lēdere.

V. 20. Ο ἀληθῶς, κατ' ἔξοχὴν, prædicatur de Christo, Filio Dei, vereque Deo. Neque enim solummodo ad rem nomen illud refertur; (λόγος ἀληθῶς, ἀληθὴ μαρτυρία in N. F. passim:) sed & ad personam; atque hominem notat ita comparatum, uti fas est, scilicet cui insunt ea, quæ requisiens. Ita JOHANNI Ev. C. IV. 23, sq. ἀληθῶν προσκυνητῶν sunt τοιοῖτοι, οἵτις προσκυνήστρας αὐτὸν ἐπτῆ ὁ Πατήρ. η οἵτις δεῖ προσκυνεῖν. Quomodo & C. I. 48 VIII. 31. ἀληθῶς Ισραηλῖτης, ἀληθῶς (αὐτὸν) μαρτυρῖς idem qui, ad exemplum superioris loci, dici possit ἀλη-

Ιωάννος. Nec secus profani oratores dicunt ἀληθινὸν, qui genuinus est ac germanus. Eminentia autem tribuitur enti summo & perfectissimo; neque solam in servandis promissis veritatem designat, quin attributorum omnium Divinorum & infinitarum perfectionum complexus est & quædam quasi epitome. Sic JOHANNI & nostro hoc loco Divinum nomen est ο Αληθινός, & in Apocal. passim absolute ponitur pro DEO ο Μ. haut aliter atque ὁ Άγιος (שָׁרֵךְ) I Joh. II. 20.; quorum utrumque jungitur Apoc. III. 7. VI. 10. quorumque prius jungitur cum synonymo ὁ Αμὴν, Apoc. III. 14. Et dicuntur iudicia &c. opera DEI ἀληθινὰ, i. e. recta omni ex parte, summe justa, (ἀληθινὰ καὶ δίκαια junctim occurserunt Apoc. XV. 3. XIX. 2.) summeque bona. Denique Θεοῦ θεωπος ipse, per enallagen abstr. pro concr., nuncupatur ἀληθεῖα, Joh. XIV. 6. De qua quidem postrema voce, quando alias ad fidem vitamque hominum familiariter refertur, illud tenendum, etiam tunc latius eamdem patere, nec raro, juxta veritatem religionis, importare morum sanctitatem virtutemque Christianam in universum; adeoque τὴν κανέα, πονηρα, αδίκια, opponi τὴν ἀληθείαν I Cor. V. 8. XIII. 6. Hinc & JOHANNES Ev. III. 20. sq. τῷ φαῦλᾳ πρόστετεν (sc. ἔργα) opponit τὸ ποιεῖν τὴν ἀληθείαν quocum idem est ποιεῖν δικαιούμενην I Ep. III. 7. 10. similiter oppositum τῷ τὴν αμαρτίαν ποιεῖν καὶ τὴν ἀνομίαν v. 4. 8. 9. Neque angustorem τῷ ΠΩΝ in Cod. Hebr. significatum admittunt aliquando interpretes. Vid. Exod. XVIII. 21. collata metaphorasi τῶν ὄντων. Verbo tandem monemus, ἀληθείαν pariter & δικαιούμενην, ανομίαν, &c., quando ll. cc. cum verbo ποιεῖν construuntur, valere idem atque ἀληθινὰ καὶ δίκαια ἔργα, πράγματα ἀνομίας ή πονηρά. (I Joh. III. 12.) eum in modum, quo HESIODΟ E. καὶ H. 123. οἱ δι-

καὶ non aliud sunt, quam ἔργα δίκαια, utpote εὐχετήσιοις ἔργοις ibid. opposita, h. e. αδίκοις.

Addē ad §. II. p. 9.

Cap. II. 19., in postremo commatis membro, post ΔΔΔΔ detur ellipsi locus, repetendo, quod exstat initio comm., Εξῆλθον ἐξ ἡμῶν atque sic verborum sensus evadet apertissimus. Videlicet inter conjunctiones αἱ ἵναι subaudiendum quid intercedat, oportet, & nostro hoc loco, & alias ap. JOH. Ex. gr. Evang. C. XV, initio v. 25, post αἱ & ante ἵναι, ἐλέπετο μεμονωτατον, e preced. v. 24 repetendum. Ita MARC. XIV. 49. inter αἱ ἵναι subaudiri ex antec. comm. Εξῆλθετε συναζεῦ με, loci jubet contextus.

Sunt, equidem fateor, longe plura, quibus observandis opportunissimam præberet ansam hæc epistola, prædives omnino argumenti, quod sanctioris philologicæ cultores exerceat. Præsertim illustria illa cap. ultimi commata 6, 7, 8, (quorum quod medium tenet locum, haut dubie a revelatæ religionis hostibus, vere θεομάχοις, erasum olim, atque sic etiam in codicibus quibusdam, dein exscriptis, satis evidente cum hiatu prætermissum, ipsa vindicat αἰνολαβθία) a nobis non tacta mirabere forsan, Lector Candide. Verum, quia isthæc partim antea copiose tractarunt alii, partim singulari opera posthac felicius tractare poterunt, qui nobis sunt exercitatiores, heic subsistendum duximus.

Θεῶ δόξα.

